

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДВНЗ „ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО
МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ”
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МОДЕЛЮВАННЯ ТА АНАЛІЗУ
ПАТОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ
ТА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

**«КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД
У ГУМАНІТАРНІЙ ПІДГОТОВЦІ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ МЕДИЧНОЇ ГАЛУЗІ»**

МАТЕРІАЛИ
РЕГІОНАЛЬНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

(Тернопіль, 11-12 грудня 2018 р.)

Тернопіль
Вектор
2018

Редакційна колегія:

Корда Михайло Михайлович – ректор ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України», заслужений діяч науки і техніки України, доктор медичних наук, професор

Шульгай Аркадій Гаврилович – проректор з науково-педагогічної роботи ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України», доктор медичних наук, професор

Кліщ Іван Миколайович – проректор з наукової роботи ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України», заслужений діяч науки і техніки України, доктор біологічних наук, професор

Мельничук Ірина Миколаївна – завідувач кафедри педагогіки вищої школи та суспільних дисциплін ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України», доктор педагогічних наук, професор

Відповідальна за випуск: кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки вищої школи та суспільних дисциплін ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України»
О. М. Христенко

*Рекомендовано до друку вченою радою Навчально-наукового інституту
моделювання та аналізу патологічних процесів
(протокол № 2 від 23.10.2018 р.)*

Компетентнісний підхід у гуманітарній підготовці майбутніх фахівців медичної галузі: матеріали регіон. наук.- практ. конф., Тернопіль, 11-12 груд. 2018 р. Тернопіль: Вектор, 2018. 92 с.

У збірнику представлено результати наукових розвідок з проблематики компетентнісного підходу в освіті, особливостей його впровадження у процесі професійної, гуманітарної підготовки майбутніх фахівців медичної галузі. Різноманітні теоретичні та практичні аспекти застосування компетентнісного підходу на заняттях із суспільних, гуманітарних та медичних дисциплін відображають науково-педагогічний досвід викладачів, науковців із низки ЗВО України й можуть бути цікавими для студентів, аспірантів, педагогів та всіх, хто цікавиться питаннями розвитку сучасної медичної освіти.

*Автори несуть відповідальність за наукову вірогідність і коректність
уміщених у збірнику матеріалів.*

Нахаєва Ярина Михайлівна ФОРМУВАННЯ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА	65
Нестеренко Наталя В'ячеславівна ВИКОРИСТАННЯ АУДІО ТА ВІДЕО МАТЕРІАЛІВ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У НЕМОВНИХ ВНЗ	67
Орос Ільдико Імрїївна ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ В ГАЛУЗІ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ У 80-90-х рр. ХХ ст.....	69
Петришин Людмила Йосипівна КРЕАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ В СТРУКТУРІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦЯ СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНОЇ СФЕРИ....	72
Пилипишин Олег Іванович ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ЗАСОБАМИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	74
Покотило Олег Степанович ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ В РОЗУМІННІ І ВИВЧЕННІ КОМУНІСТИЧНОЇ ІДЕОЛОГІЇ РАДЯНСЬКОЇ СИСТЕМИ ХХ ст.....	75
Починок Юлія Мирославівна ПСИХОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД У ГУМАНІТАРНІЙ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЯК ОСНОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ЛІКАРЯ.....	76
Ременяк Олеся Василівна ДІЛОВА ГРА ЯК ЧИННИК ІНТЕРАКТИВНОГО ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ.....	78
Федонюк Лариса Ярославівна МЕТОДОЛОГІЧНА СТРУКТУРА ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «МЕДИЧНА БІОЛОГІЯ»	80
Хоміцький Микола Євгенович ВИКОРИСТАННЯ КЛІНІКО-ЕТОЛОГІЧНОГО ПІДХОДУ ПРИ ВИВЧЕННІ ПСИХІЧНОГО/ПСИХОЛОГІЧНОГО СТАНУ ПАЦІЄНТА ЯК СКЛАДОВА КЛІНІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ МЕДИЧНОЇ ГАЛУЗІ.....	81

*Петришин Людмила Йосипівна,
доктор педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи,
Тернопільський національний педагогічний
університет ім. Володимира Гнатюка*

КРЕАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ В СТРУКТУРІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦЯ СОЦІАЛЬНО- ГУМАНІТАРНОЇ СФЕРИ

У низці наукових досліджень зазначено, що жоден виш не може навчити своїх випускників усьому і для усіх життєвих ситуацій, але він може й зобов'язаний сформувати компетентність, озброїти досвідом і методами наукового пізнання своїх випускників, щоб можна було з найменшими витратами додаткової праці й часу засвоювати нову інформацію, поповнювати знання й розширювати теоретичний світогляд. У широкому значенні «компетентність» витлумачують як ступінь соціальної та психологічної зрілості людини, яка передбачає певний рівень психічного розвитку особистості, психологічну готовність до певного виду діяльності, що дає змогу індивіду успішно функціонувати в суспільстві. У вузькому сенсі «компетентність» – це діяльнісна характеристика. Тобто компетентність передбачає певну світоглядну спрямованість особистості, ціннісне ставлення до діяльності та її предметної характеристики [2; 3; 4].

Переконаливим, нам видається тлумачення Ю. Варданяна, який зазначає, що компетентність – це виявлення традиційних знань, умінь і навичок у нетрадиційній ситуації. Таким чином, компетентність є готовністю та здатністю людини діяти в будь-якій сфері відповідно до тріади «знання – уміння – навички». Крім цього, компетентність витлумачують як володіння людиною відповідною компетенцією в єдності з її особистісним ставленням до предмета діяльності [1].

Якщо розглядати європейські стандарти компетентності, варто погодитися з думкою О. Лебедева, що компетентність – це здатність діяти в ситуації невизначеності, здатність працювати в команді та навчатися [5].

У реалізації соціально-гуманітарного напрямку сучасної професійної освіти також необхідне успішне оволодіння креативною компетентністю. Аналіз наукових досліджень Л. Артемова, Н. Волкова, А. Грецова, О. Дунаєва, Т. Остафійчук, Б. Остапова, О. Селіванова, Г. Серікова та інших з питань компетентності та компетенцій зумовив твердження про те, що необхідною особистісною ознакою висококваліфікованого фахівця повинна бути його креативна компетентність. На нашу думку, у даному контексті необхідно керуватися визначенням І. Зазюна, поданим у

науковому дослідженні «Філософія педагогічної дії», у якому зазначено, що *креативна компетентність* – це складне особистісне утворення, що охоплює інтелектуальні, емоційні, моральні та інші набуті знання, уміння й навички, що дає змогу на новому, інтегративному рівні переносити набуті компетентності з однієї галузі життєдіяльності в іншу з метою або досягнення принципово нового результату діяльності, або виконання діяльності на принципово новому якісному рівні [4].

У процесі соціально-гуманітарної професійної підготовки креативна компетентність відіграє вагомий роль, оскільки є комплексом професійних вимог (знань, умінь, навичок) до підготовки фахівця, яка містить систему комунікативних умінь, здатність до педагогічної творчості, уміння та навички використовувати фахові знання та продукувати на їхній нові креативні ідеї.

Варто зазначити, що формування креативної компетентності у процесі професійної підготовки як особистісної професійної ознаки зумовлене актуальною потребою суспільних відносин, що вимагає активних, творчо зорієнтованих, компетентних фахівців, які вирізняються ґрунтовними професійними знаннями, креативною компетентністю, здатністю реалізувати творчі задуми та втілити їх у процес вирішення професійних проблем.

З огляду на це, ми вважаємо, що в процесі підготовки фахівців соціальної сфери необхідно забезпечити студентів не лише професійною, але й креативною компетентністю, яка міститиме такі два складники – *особистісний та діяльнісний*. До структури *особистісного* складника належать такі компоненти: здатність ставити й вирішувати нестандартні завдання, розвинена асоціативність, уява, інтуїція, відчуття прекрасного. До структури *діяльнісного* складника належать такі компоненти: уміння та навички використовувати фахові знання та продукувати на їхній основі нові креативні ідеї; система комунікативних умінь (володіння нормами соціальної комунікації), уміння долати стереотипи, уміння реалізовувати креативні технології в професійній діяльності, дослідницькі, проектувальні, соціально-педагогічні вміння.

Загалом, слід констатувати, що креативна компетентність є необхідною складовою професійної підготовки фахівців соціально-гуманітарної сфери, адже сприяє засвоєнню: умінь застосовувати креативні знання, уміння і навички в процесі професійної діяльності; умінь адаптувати креативні ідеї, концепції та методик в процесі вирішення певних соціально-гуманітарних проблем; умінь реалізувати креативну компетентність у соціально-гуманітарній сфері.

Список використаних джерел

1. Варданян Ю. В. Стрoение и развитие профессиональной компетентности специалиста с высшим образованием: (На материале подготовки педагога и психолога): дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.01. М., 1998. 353 с.
2. Гузій Н. В. Педагогічний професіоналізм: історико-методологічні та теоретичні аспекти. К.: НПУ, 2004. 243 с.
3. Зимняя И. Социально-профессиональная компетентность как целостный результат профессионального образования (идеализированная модель). *Проблемы качества образования*. Уфа, 2005. Кн. 2. С. 71-88.
4. Зязюн І. А. Філософія педагогічної дії. Черкаси: ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2008. 438 с.
5. Лебедев О. Е. Компетентностный подход в образовании. *Школьные технологии*. 2004. № 5. С. 3-12. URL: http://www.pedlib.ru/Books/3/0389/3_0389-1.shtml.

*Пилипишин Олег Іванович,
кандидат історичних наук,
доцент кафедри педагогіки
вищої школи та суспільних дисциплін,
ДВНЗ «Тернопільський державний медичний
університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України»*

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ЗАСОБАМИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Сучасні вимоги до персоналу як основного носія робочої сили, порівняно з нещодавною історією, зазнали кардинальних змін. Домінуючий чинник – фаховий рівень, підтверджений дипломом, сьогодні виявляється недостатнім. На передній план висувуються вже не знання, вміння та навички, а професійна компетентність, як більш складна соціально-особистісна структура, базована на цінностях, спрямованості, знаннях, досвіді, набутих особистістю як у процесі навчання, так і поза ним.

Допомогти у вирішенні цього завдання можуть педагогічні методи та прийоми, спроможні сформувати безпосередню компетентність фахівця, здатного виконувати покладені на нього професійні обов'язки.

Навчаючись дистанційно, особа може отримувати потрібні знання, що трансформуються в окремі компетенції, а далі – сприяти формуванню компетентного фахівця. Кінцевий успіх цього процесу напряму залежатиме від якісного наповнення навчально-методичного комплексу, розробленого науково-педагогічним працівником.

**«КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД
У ГУМАНІТАРНІЙ ПІДГОТОВЦІ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ МЕДИЧНОЇ ГАЛУЗІ»**

**МАТЕРІАЛИ
РЕГІОНАЛЬНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

(Тернопіль, 11-12 грудня 2018 р.)

Підписано до друку 28.11.2018.
Формат 60x 84/16. Гарнітура Times New Roman.
Папір офсетний 70 г/м². Друк електрографічний.
Умов.-друк. арк. 5,35. Обл.-вид. арк 4,86.
Тираж 100 примірників. Замовлення № 11/18/3-1.

Виготувач:
ФОП Осадца Ю.В
м. Тернопіль, вул. Винниченка, 9/7
тел. (0352) 40-08-12 (0352) 40-00-63, (097) 988-53-23

Свідоцтво про внесення суб'єкта
видавничої справи до державного
реєстру видавців, виготівників і
розповсюджувачів видавничої продукції
серія ТР № 46 від 07 березня 2013 р.